Libro de Planoscia Maestra
Rodriguez, L. R. M.
Fatt. 1850 della
Mora Dia 16
e Sempre

[illegible] 1849

[illegible] 11 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 16 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

БУКВАРЬ

для обученія
ЮНОШЕСТВА
чтенію
по Россійски и по Польски,
съ прибавленіемъ морала, анекдотовъ, собранія нужнѣйшихъ словъ, стиховъ и проч.

ELEMENTARZ

dla uczeniá
MŁODZIEŻY
czytać
po Rossyysku i po Polsku
z dodatkiem moralności, anegdót, zbioru potrzebnieyszych wyrazów, wiérszy i t. d.

Za pozwoleniem Cenzury.

CENA GROSZY . . . . . 15.

WILNO. W DRUKARNI UNIWERSYTECKIEY
1819.

O znakach ortograficznych.

W czytaniu uważaią się znaki ortograficzne, które są: 1, przecinek запятая (,): 2, śrzednik точка съ запятою (;): 3, dwukropek двоеточіе (:): 4, kropka точка (.): 5, znak pytania вопросительная (?): 6, wykrzyknik удивительная (!): 7, nawias вмѣстительная (): 8, łącznik соединительная (-): 9, cudzysłów вносительная („): 10, odsyłacz примѣчательный знакъ (a) lub (1) lub (*).

Biblioteka BIBLIOT. PUB. 8/23 w Białymstoku
BIBLIOTEKA PODLASKA 103533 Czyt. Książek w Białymstoku
87(433)(091) 12
I 162.11 R.1.1.2

АБВГДЕЖЗИІ
A B W H D E Ż Z I I
КЛМНОПРСТ
K L M N O P R S T
УФХЦЧШЩЪ
U F Ch C Cz Sz Scz Jer
ЫЬѢЭЮЯѲѴ
Y Ir Ie E Iu Ia F Y

а б в г д е ж з и і к л м н о п р с т у ф х
a b w h d e ż z i i k l m n o p r s t u f ch

ц ч ш щ ъ ы ь ѣ э ю я ѳ ѵ
c cz sz scz ier y ir ie e iu ia f y

Аа Бб Вв Гг Дд Ее Жж Зз Ии Іі
Aa Bb Ww Hh Dd Ee Żż Zz Ii Ii

Кк Лл Мм Нн Оо Пп Рр Сс Тт
Kk Ll Mm Nn Oo Pp Rr Ss Tt

Уу Фф Хх Цц Чч Шш Щщ Ъъ
Uu Ff Ch Cc Cz Sz Scz Ier

Ыы Ьь Ѣѣ Ээ Юю Яя Ѳѳ Ѵѵ
Yy Ir Ie Ee Iu Ia Ff Yy

Слоги трописменніи.

Бля вля гля для жля зля кля лля
мля нля пля рля сля тля фля хля
цля чля шля щля.

Бра вра гра дра жра зра кра лра
мра нра пра рра сра тра фра хра
цра чра шра щра,

Тма мна здо тло гдѣ кто что
Мню слю адъ ядъ шлю ныю тля

Слоги четиреписменніи.

Здна мгла скла скна скра смра спла
спра ствa стла стна стра.

Здне мгле скле скне скре сплe стне

Скли скри смри спри стни стри

Скло скро спло ство стно стро

Мглу склу скну скру спру ству
стну стру.

Skład ze trzech głosek.

Bla wla hla dla żla zla kla łla
mla nla pla rla sla tla fla chla
cla czla szla sczla.

Bra wra hra dra żra zra kra łra
mra nra pra rra sra tra fra chra
cra czra szra sczra.

Tma mna zdo tło hdie kto czto
Mniu slu ad iad tlu nyiu tla

Skład ze cztérech głosek.

Zdna mhła skła skna skra smra spła
spra stwa stła stna stra.

Zdne mhłe skłe skne skre spłe stne

Skli skri smri spri stni stri

Skło skro spło stwo stno stro

Mhłu skłu sknu skru spru stw
stnu stru.

МОЛИТВЫ УТРЕННІЯ,

яже должно есть отрока воставъ отъ сна, Богу благочестно воздати.

Первѣе убо, да знаменается Крестомъ, кланяяся и глаголя:

Во Имя Отца, и Сына, и Святаго Духа, Аминь.

Таже Молитвы Мытаревы.

Боже милостивъ буди мнѣ грѣшному.

Посемъ глаголетъ:

Слава Богу единому, въ Тройцѣ святѣй славимому, Отцу, и Сыну и святому Духу, нынѣ, и присно и во вѣки вѣковъ, Аминь.

Господи Іисусе Христе, Сыне Божій, молитвъ ради Пречистыя твоея Матере, и всѣхъ Святыхъ твоихъ, помилуй насъ, Аминь.

Слава тебѣ Боже нашъ, слава тебѣ.

MODLITWY PORANNE,

które winno iest dziécię, gdy wstanie ze snu, Bogu z uszanowaniém złożyć.

Naprzód tedy, má się Krzyżem naznaczyć, kłaniaiąc się i mówiąc:

W Imié Oyca, i Syna, i Ducha Swiętego, Amen.

Potém modlitwa celnika.

Boże bądź miłościw mnie grzesznemu.

Daléy niech mówi.

Chwála Bogu iedynemu, w Tróycy Swiętéy wielbionemu, Oycu, i Synowi, i Swiętemu Duchowi, teráz, i zawsze i na wieki wieków, Amen.

Panie Jezu Chryste, Synu Boży, przez przyczynę Náyświętszéy Matki twoiéy, i wszystkich Swiętych, zmiłuy się nad nami, Amen.

Chwála tobie Boże nasz, chwála tobie.

Царю небесный, утѣшителю, душе истинны, иже вездѣ сый и вся исполняяй, сокровище благихъ, и жизни подателю: прійди и вселися въ ны, и очисти ны отъ всякія скверны, и спаси блаже, души наша.

Святый Боже, святый крѣпкій, святый безсмертный, помилуй насъ.

Слава Отцу, и Сыну, и Святому Духу, и нынѣ, и присно, и во вѣки вѣковъ, Аминь.

Господи помилуй, *трижды.*

Слава и нынѣ.

Отче нашъ, иже еси на небесѣхъ, да святится Имя твое, да прійдетъ царствіе твое, да будетъ воля твоя, яко на небеси и на земли. Хлѣбъ нашъ насущный даждь намъ днесь, и оставн намъ долги наша, яко же и мы оставляемъ должникомъ нашимъ, и не введи насъ во искушеніе, но избави насъ отъ лукаваго.

Яко твое есть царство, и сила и слава, во вѣки, аминь.

Królu Niebieski, pocieszycielu, duchu prawdziwy, któryś iest wszędy, i wszystko napełniász, Skarbnico łask, i dáwco żywota, racz przyyśdź i miészkać z nami, oczyść nas od zmazy, y zbaw dobroci iedyná, dusze nasze.

Swięty Boże, Swięty mocny, Swięty nieśmiertelny, zmiłuy się nad nami.

Chwáła Oycu, i Synowi, i Duchowi Swiętemu, i teráz, i zawsze, i na wieki wieków, Amen.

Panie zmiłuy się, *trzy razy.*

Chwáła teráz i zawsze.

Oycze nasz, któryś iest w niebiesiech, święć się Imié twoié, przyydź Królestwo twoié, bądź wolá twoia iako w niebie tak i na ziémi. Chleba naszego powszedniego dáy nám dzisiáy, i odpuść nám nasze winy, iako i my odpuszczámy naszym winowaycóm, i nie wwódź nás na pokuszénié, ale nás zbáw ode złégo.

Albowiém twoié iest Królestwo, i moc, i chwáła, na wieki, Amen.

Къ Пресвятѣй Богородицѣ Архангелское цѣлованіе.

Богородице дѣво радуйся, благодатная Маріе, Господь съ тобою, благословенна ты въ женахъ, и благословенъ плодъ чрева твоего, яко Спаса родила еси душъ нашихъ. *Слава.*

СУМВОЛЪ

Православныя вѣры.

Вѣрую во единаго Бога, Отца Вседержителя, Творца небу и земли, видимымъ же всѣмъ и не видимымъ. И во единаго Господа Іисуса Христа сына Божія, единороднаго, иже отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкъ. Свѣта отъ свѣта, Бога истинна, отъ Бога истинна, рожденна, не сотворенна, единосущна Отцу, имже вся быша. Насъ ради человѣкъ, и нашего ради спасенія сыщедшаго съ небесъ, и воплотившагося отъ Духа свята, и Маріи дѣвы, и вочеловѣчшася.

Do Przenáyświętszéy Bogarodzicy Anielskié pozdrowiénié.

Bądź pozdrowioná Bogarodzico Panno, pełná łaski Maryá, Pán s tobą, błogosławionáś ty między niewiastami, i błogosławion owoc żywota twego, albowiémeś ty porodziła Zbawiciela dusz naszych. *Chwała.*

SKŁAD

Prawdziwéy Wiary.

Wierzę w iednego Boga, Oyca wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi, i wszystkich rzeczy widomych i niewidomych. I w iednego Pana Jezusa Chrystusa Syna Bożego, iednorodzonego, który się rodzi z Oyca przed wieki. Swiatłość ze światłości, Boga práwdziwego, z Boga práwdziwego, rodzonego, a nie stworzonego, współistotnego Oycu, przez którego wszystko się stało. Który dla nás stáł się człowiekiem, i dla naszégo zbawiéniá sstąpił z nieba, i wcielił się z Ducha Swiętego,

Распятаго же за ны при Понтійстѣмъ Пилатѣ, и страдавша, и погребенна, и воскресшаго въ третій день по писаніемъ. И возшедшаго на небеса, и сѣдящаго одесную Отца. И паки грядущаго со славою судити живымъ и мертвымъ, Егоже царствію не будетъ конца. И въ Духа святаго, Господа животворящаго, иже отъ Отца и Сына исходящаго, иже со Отцемъ и Сыномъ спокланяема и сославима, глаголавшаго Пророки. Во едину, святую, соборную и Апостольскую Церковь. Исповѣдую едино крещеніе, во оставленіе грѣховъ. Чаю воскресенія мертвыхъ, и жизни будущаго вѣка, Аминь.

Десять заповѣди Божія, на двою скрижалѣхъ Мойсею преданыя.

1. Азъ есмь Господь Богъ твой изведый тя отъ земли Египетскія, отъ дому работы: Не будутъ тебѣ боги иныи развѣ мене.
2. Не сотвориши себѣ кумира, и всякаго подобія, елика на небе-

i narodził się z Mary i dziewice. Ukrzyżowan za nás pod Ponckim Piłatem, i umęczon, i pogrzebion, i zmartwychwstáł trzeciego dnia podług pisma. I wstąpił na niebiosa, i siedzi na prawicy Oyca. I znowu má przyyśdź w chwale, sądzić żywé i umarłé. I w Ducha świętego, Pana i ożywiciela, od Oyca i Syna pochodzącégo, który z Oycem i s Synem równy ma pokłon i chwáłę, i który mówił przez Proroki. W iedén, święty, powszechny Kościół Apostolski. Wyznaię iedén chrzest, na odpuszczénié grzechów. Oczekiwám zmartwychwstaniá umarłych, i żywota przyszłego wieku, Amen.

Dziesięć Przykazań Bozkich, danych Moyzeszowi na dwóch tablicach.

1. Jám iest Pán Bóg twóy, którym cię wywiódł z ziemi Egipckiéy, z domu niewoli. Nie będziesz miáł Bogów cudzych nade mnie.
2. Nie utworzysz sobie bałwanów, i wszelkiégo podobieństwa, iako są

си горѣ, слика на землѣ низу, и
елика въ водахъ, подъ землею, не
поклонишися имъ, ниже послу-
жиши имъ.

3. Не возмеши Имене Господа Бога
твоего всуе: не очиститъ бо Го-
сподь пріемлющихъ имя его
всуе.
4. Помни день Субботный (въ но-
вой благодати, недѣльный) свя-
тити его.
5. Чти Отца твоего и Матерь
твою, да благо тебѣ будетъ, и
да долголѣтенъ будеши на землѣ,
юже Господь Богъ твой даде
тебѣ.
6. Не убіеши.
7. Не прелюбы сотвориши.
8. Не украдеши.
9. Не воспослушествуеши на бли-
жняго твоего свидѣтельства ло-
жна.
10. Не возжелаеши жены ближняго
твоего, не возжелаеши дому бли-
жняго твоего, ни села его, ни
отрока его, ни отроковицы его,
ни вола его, ни всякаго скота

na niebie, w górze, i na ziémi nizko,
i ilé ich iest w wodzie, i pod zié-
mią, kłaniać się im nie będziesz, ani
służyć.

3. Nie będziesz brał Imiénia Pana Bo-
ga twego nadarémno: którzy albo-
wiém Imiénia Iego nadarémnie wzy-
waią, nie uydą bez kary.
4. Pamiętáy dzień Sobotny, (a w sta-
nie łaski, dzień niedzielny,) święci-
ć.
5. Czciy Oyca twego i Matkę twoię,
a dobrze tobie będzie, i długo bę-
dziesz żył na ziémi, którą ci dał
Pán Bóg do miészkaniá.

6. Nie zabiiáy.
7. Nie cudzołóż.
8. Nie kradniéy.
9. Nie świadcz fałszywie przeciw bli-
źniemu twemu.

10. Nie pożądáy żony bliźniego twe-
go, nie pragniéy domu bliźnie-
go twego, ani dóbr iego, ani slu-
gi iego, ani służebnicy iego, ani
wołu, ani osła iego, ani żadnéy

Czyt. Książek w Białymstoku

его, ниже елико суть ближняго твоего.

Три совѣты Евангельскіе.

Самовольная нищета, Всегдашняя чистота, Послушаніе совершенное человѣку ради Бога.

Семь Таинъ новаго Завѣта.

Крещеніе, Муропомазаніе, Причащеніе, Покаяніе, Священство, Супружество, Елеопомазаніе.

Три добродѣтели Богословскія.

Вѣра, Надежда, Любовь.

Четыре добродѣтели Евангельскія.

Мудрость, Цѣломудріе, Правда, и Мужество.

Семь даровъ Духа Святаго.

Премудрость, Разумъ, Совѣтъ, Мужество, Вѣденіе, Благочестіе, и Страхъ Божій.

Плоды Духа Святаго.

Любовь, Радость, Миръ, Долго-

rzeczy, które są bliźniego twego.

Trzy rady Ewanieliczne.

Dobrowolné ubóstwo, Nienaruszoná czystość, Posłuszéństwo doskonałé człowiekowi dla Boga.

Siedm Sakraméntów nowego Testaméntu.

Chrzest, Bierzmowanié, Ciało i krew Pańská, Pokuta, Kapłaństwo, Małżéństwo, Ostatnié Oleiem świętym namazanié.

Trzy cnoty Teologiczné.

Wiara, Nadzieia, Miłość.

Cztéry cnoty Ewanieliczné.

Mądrość, Rostropność, Sprawiedliwość, i Męstwo.

Siedm darów Ducha Swiętego.

Mądrość, Rozum, Práwda, Męstwo, Umieiętność, Pobożność, i Boiáźń Bożá.

Owoce Ducha Swiętego.

Miłość, Weselé, Pokóy, Ciérpli

терпѣніе, Благость, Милосердіе, Вѣра, Кротость, Воздержаніе.

Семь дѣлъ милости тѣлу надлежащихъ.

Алчущаго накормити, жаждущаго напоити, нагаго приодѣяти, страннаго въ домъ пріймати, немощнаго посѣщати, ходити къ сущимъ въ темницѣ, вязня искупляти, умершаго погребати.

Семь дѣлъ милости духовныхъ.

Согрѣшающаго исправляти, неумѣющаго научити, сомнящемуся добрѣ совѣтовати, о спасеніи ближняго Господа молити, печальнаго утѣшати, нести неправды съ терпѣніемъ, долги повиннымъ прощати.

Семь грѣховъ смертныхъ.

Гордость, лихоимство, нечистота, гнѣвъ, обяденіе, зависть, уныніе.

Добродѣтели имъ же противныя.

Смиреніе, Благоутробіе, Чисто-

wość, Dobroć, Łaskawość, Wiara, Cichość, i Wstrzemięźliwość.

Siedm uczynków miłosiernych ciała.

Łaknącego nakarmić, pragnącego napoić, nagiego przyodziać, gościa w dom przyiąć, chorego nawiédzać, w ciémnicy zostaiącego więźnia odkupić, umarłego pogrześć.

Siedm uczynków miłosiernych duchownych.

Grzésznego poprawić, nieumieiętnego nauczyć, błądzącego na drogę naprowadzić, o zbawiénié bliźniego Boga prosić, strapionego pocieszyć, znosić ciérpliwie urazy, krzywdy winnym odpuszczać.

Siedm grzechów śmiertelnych.

Pycha, łakomstwo, nieczystość, gniéw, obżarstwo, zazdrość, lenistwo.

Cnoty tymże przeciwne.

Pokora, Sczodrobliwość, Czystość,

та, Терпѣніе, Постъ, Братолюбіе, Молитва.

Девять блаженствъ Евангель.

Вольная нищета, Плачь о грѣсѣхъ, Кротость, Желаніе правды, Милость, Чистое сердце, Миротвореніе, Терпѣніе, и Изгнаніе правды ради.

Пять чувствъ тѣла.

Видѣніе, Слышаніе, Обоняніе, Вкушеніе, и Осязаніе.

Пять чувствъ души.

Умъ, смыслъ, мнѣніе, мечтаніе, и чувство.

Четыре послѣднія достойнопамятныя.

Смерть, Судъ Божій, Геенна и Царство Небесное.

НѢКОТОРЫЕ РАЗГОВОРЫ.

1. Иванъ, поставъ сюда столикъ до кофе, послѣ обѣда сегодня гости съ визитомъ у насъ будутъ.

Ciérpliwość, Miérność, Miłość, Pobożność.

Dziewięć błogosławieństw Ewanielicznych.

Dobrowolné ubóstwo, Żal za grzéchy, Skromność, Żądza sprawiedliwości, Miłość, Czystość serca, Pokoiu iednanié, Ciérpliwość, i Prześladowanié dla sprawiedliwości.

Pięć zmysłów ciała.

Widzénié, Słyszénié, Powoniénié, Ukuszénié, i Dotykanié.

Pięć zmysłów duszy.

Poymowanié, poznáwanié, przesąd, łechtanié i kosztowanié.

Cztéry rzeczy ostateczne, godne pamięci.

Smierć, Sąd Boży, Piekło, i Królestwo Niebieskié.

NIEKTORE ROZMOWY.

1. Iánie, postáw tu stolik do kawy, po obiedzie dzisiáy goście z wizytą u nás będą.

2. Господинъ НН. прислалъ сказать, что онъ будетъ изъ женою своею.

3. Они не будутъ ранѣе, какъ четырехъ часовъ.

4. Вы намъ позволили, Государь мой, приѣхать къ вамъ, мы приѣхали отдать вамъ долгъ нашъ, и провѣдать о здоровьѣ вашемъ.

5. Я вамъ, Государь мой, покорно благодарстую за честь, которую вы мнѣ здѣлали.

6. Это моя должность была приѣхать къ вамъ: меня это очень безпокоитъ, что вы своимъ учтивствомъ предускорили мою должность.

7. Не прогнѣвайся Государь мой, что я васъ моимъ визитомъ обезпокоилъ.

8. Вы не можете меня обезпокоить, и я тотчасъ буду къ вашимъ услугамъ: прошу покорно войти въ эту комнату.

9. Я думаю, что вамъ недосугъ, Государь мой.

10. Никакъ, Государь мой, я ничѣмъ не занятъ.

2. Pán NN. przysłáł mnie, abym oznaymił, iż z żoną swoią wráz będzie służył.

3. Oni nie będą prędzey, iak za cztéry godziny.

4. Pozwoliłeś nám W. Pán przybydź do siebie, przyiechaliśmy tedy dopełnić Wać Panu naszéy powinności, i dowiedzieć się o zdrowiu iego.

5. Pokornie Wać Panu dziękuię za honor, któryś Wać Pán dla mnie uczynił.

6. Obowiązkiem to moim było, abym do Wać Pana zjechał: bardzo mię to zawstydzá, żeś w powinności uprzedził.

7. Nie chciéy się Wać Pán na mnie urażać, iż go wizytą moią zatrudniám.

8. Nie możesz mię Wać Pán zatrudnić, natychmiást będę Wać Panu służył: proszę pokornie wniśdź do pokoiu tego.

9. Sądzę, iż to Wać Panu przykrość uczyni.

10. Wcale nie, Panie móy: iá niczém zatrudniony nie iestém.

11. Я буду въ иное время щастіе имѣть пользоваться долѣе вашею пріятною компаніею, рекомендую себя вашей милости.

12. Ежели вамъ угодно, прошу какъ наискорѣе ко мнѣ зайти.

13. Я буду такъ скоро, какъ мнѣ возможно будетъ.

14. Чѣмъ скорѣе, тѣмъ мнѣ пріятнѣе.

15. Я радуюся, Государь мой, что съ вами здѣсь встрѣтился на дорогѣ.

16. Гдѣ вы по сіе время были? васъ рѣдко очень видать; мнѣ уже кажется, что я васъ около года не видалъ.

17. Я былъ боленъ.

18. Какъ? вы больны были? я очень о семъ сожалѣю, и желаю отъ сердца вамъ облегченія.

19. Покорно благодарствую.

20. Не надлежало бы вамъ еще выходить въ такую дождливую, и нездоровую погоду.

21. Я не выходилъ около трехъ недѣль, и мнѣ показалось не возможно уже больше дома остаться.

11. Innym czasem będę miał to szczęście zabawiać się w iego przyiacielskiéy kompanii, polécám mię iego łasce.

12. Ieżeli się Wać Panu podobá, proszę mię iako náyprędzéy odwiedzić.

13. Natychmiást mu będę służył, iak mi się sposobność nadarzy.

14. Im prędzéy, tym będzie lepiéy.

15. Cieszę się M. Panie, żem się z Wać Panem teráz na drodze spotkáł.

16. Gdzieżeś Wać Pán dotychczas bywáł? Rzadkoś się dáwáł widzieć. Zdaie mi się iuż, żem Wać Pana blizko roku nie widziáł.

17. Chorowáłém.

18. Iakto? Wać Pán słaby byłeś? bardzo nad tém boleię, i s całégo serca życzę Wać Panu zdrowiá.

19. Iak náyuniżeniéy dziękuię.

20. Nie należałoby Wać Panu ieiescze wychodzić w tak dżdżystą, i niezdrową porę.

21. Iá nie wychodziłém około trzech niedziel, i zdało mi się, że iuż dłużéy nie potrafię w domu wysiedzieć.

22. Покорный слуга Государь мой.

23. Всѣ ли у васъ въ добромъ здоровьѣ, а особливо вашъ батюшка, какъ можетъ?

24. Слава Богу! помаленку.

25. А матушка ваша?

26. Она очень худо.

27. Я безмѣрно сожалѣю о ея нездоровьѣ.

28. Я вамъ покорно благодарю за ваше доброе желаніе.

29. Откуда вы идете Государь мой?

30. Я былъ у васъ, Государь мой, и мнѣ тамъ сказали, что вы у брата вашего были.

31. Это подлинно, что я тамъ былъ, да уже тому съ часъ, какъ я отъ него пошелъ.

32. Стучитъ нѣкто, кажется, будто кто у дверей.

33. Пожалуй войди, я васъ прошу войти.

34. Пойдите предо мною, а я за вами, изволь!

35. Я не здѣлаю сего.

36. Вы дѣлаете очень церемоніи.

22. Náyniższy sługa Wać Pana.

23. Wszyscyż u WP. są w dobrém zdrowiu, a osobliwie Oyciec Wać Pana iak się má?

24. Chwáła Bogu! pomaleńku.

25. A Matka Wać Pana?

26. Bardzo słabo się má.

27. Niewypowiedzianie żałuię, iż iest słabą.

28. Pokornie dziękuię Wać Panu za dobré życzénié.

29. Skąd Wać Pán idziesz?

30. Byłém u Wać Pana, i tam mi powiedziano, żeś Wac Pán był u brata.

31. To práwdziwie mówiono, że iá tam byłém, ale iuż może minęła godzina, iakém od niego wyszedł.

32. Puká ktoś, zdaie mi się, iż ktoś iest przy drzwiach.

33. Bądź łaskáw, wniydź, proszę weyśdź.

34. Idź Wać Pán wprzód, a iá za Wać Panem.

35. Iá tego nie uczynię.

36. Czynisz Wać Pán nadto wielé ceremoniy.

37. Я иного не дѣлаю, какъ должность мою.

38. Радуюся, что васъ нахожу въ добромъ здоровьѣ. Прошу меня извинить, что я такъ умедлилъ притти къ вамъ. Право, Государь мой, мнѣ было не возможно исполнить моей должности ранѣе сего, для тѣхъ причинъ, о которыхъ я вамъ имѣю честь донести тотчасъ.

39. Садись мой Государь.

40. Что вамъ напрасно время терять въ церемоніяхъ; ибо между тѣмъ кушанье простынетъ.

41. Вы, Государь мой, не кушаете; развѣ кушанье вамъ не нравится.

42. Напрасно, Государь мой, вы сіе говорите; кушанье очень хорошо пристряпано, мнѣ ѣсть не хочется.

43. Государь мой, что, пить ли не изволите? пожалуйте пейте!

44. Вы конечно охотники больше до вина.

45. Останьтесь, пожалуйте, не извольте итти изъ покоевъ для меня.

37. Nic nie czynię nad moię powinność.

38. Cieszę się, iż Wać Pana w dobrém zdrowiu znayduię. Proszę mi darować, żem się tak stál nierzetelnym w przybyciu do Wać Pana. Práwdziwie, Mości Dobrodzieiu, żem nie mógł dopełnić moiéy powinności wcześniéy, s tych powodów, s których będę miał honor wytłumaczyć się Wać Panu natychmiást.

39. Siadáy Mości Panie.

40. Na co mámy czas próżnie trawić na ceremoniach, a tymczasem iedzénié ostygnie.

41. Wać Pán nic nie iesz: może potrawy Wać Panu nie smakuią.

42. Napróżno Wać Pán to mówisz: iedzénié bardzo wyśmienicie sporządzono, ale mi się ieśdź nie chce.

43. Mości Panie, cóż to, pić nie będziesz? piy!

44. Wać Pán zapewné lubisz lepiéy wino.

45. Wstrzymáy się Wać Pán: bądź łaskáw, nie chciéy dla mnie s pokoiu wychodzić.

О СОТВОРЕНІИ.

Богъ словомъ Своимъ создалъ міръ въ шесть дней изъ ничего, для прославленія Имени Своего: и чтобъ явить тварямъ Свою благость, сотворилъ тѣло перваго Человѣка изъ земли, а душу по образу и по подобію своему.

Первая жена здѣлана изъ ребра мужчины, что бы показать, что они оба отъ одной плоти.

Богъ далъ Адаму и Евѣ Рай въ жилище, то есть, садъ изрядной: и оба были безсмертны.

РАЗСУЖДЕНІЯ.

Нужнѣе врачевать душу, нежели тѣло: и лучше умереть, нежели худо жить.

Другъ есть драгоцѣннѣе всѣхъ имуществъ нашихъ на семъ свѣтѣ, или въ сей жизни.

Человѣкъ доброй, долженъ быть почтенъ нами, ежели мы наблюдаемъ справедливость.

Ученіе есть юнымъ умудреніе,

O STWORZENIU.

Bóg słowém swoiém stworzył świat w sześciu dniach z niczego, dla uwielbiéniá Imiéniá swoiégo: i ażeby okázáł stworzéniom swoię dobroć, uformowáł ciało piérwszégo Człowieka z ziémi, a duszę na obráz i na podobieństwo swoié.

Piérwszá niewiasta uczynioná iest z żebra mężczyzny, ażeby dáł poznać, że oni obadway z iednégo ciała.

Bóg dáł Adamowi i Ewie Ray do miészkaniá, toiest ogród roskoszny: i obay zostáwali nieśmiertelnymi.

ZDANIA.

Bardziéy należy uszczęśliwiać Duszę, a niżeli Ciało, i lepiéy umrzeć a niżeli zle żyć.

Przyiaciel iest szanowniéyszy nad wszelkié bogactwa naszé na tym świecie, czyli w tém życiu.

Człowiek poczciwy, powinién bydź poważany od nás, ieśli chcémy zachować słuszność (sprawiedliwość).

Nauka iest dla młodych mądrością,

старымъ утѣшеніе, бѣднымъ богатство, богатымъ украшеніе.

О нравахъ лучшее свидѣтельство есть разговоръ съ людьми. Когда будешь обходиться съ мудрыми людьми, самъ ты будешь мудръ, а съ глупыми глупъ.

Когда всѣ дѣла твои успѣваютъ, тогда долженъ ты ожидать переворота. Надлежитъ тому, кто большими дѣлами правитъ, большее знаніе имѣть. Какъ увидишь, коли глазъ не разтворишь?

Не возможно большимъ дѣламъ прежде малыхъ научиться. Не сказывай, что ты будешь дѣлать; ибо ежели не удастся, тебя засмѣютъ.

Между Стихотворцами Россійскими славнѣйшій Ломоносовъ, между городами пространнѣйшая Москва.

Какія есть Планеты намъ знаны?

Солнце, Луна, Марсъ, Меркурій, Юпитеръ, Венера, Сатурнъ, Уранъ.

dla szędziwych ukonténtowaniém, dla nędznych bogactwém, maiętnym ozdobą.

O obyczaiach náylepszé świadectwo iest rozmowa z ludźmi. Ieśli będziesz obcowáł z mądrymi ludźmi, sám zostaniesz mądrym, lecz z nierostropnymi nierostropnym.

Kiedy wszystkie interesy twoie dobrze się powodzą, wténczas powinieneś ty się spodziéwać odmiany. Przystoi, ażeby tén, który náywiększemi rzeczami zawiaduie, náywiększą téż naukę miáł. Iakimbyś sposobem uyrzáł, gdybyś oczu nie otworzył?

Nie możná większych rzeczy przed małemi poiąć. Nie powiadáy, co ty mász czynić: gdyż, ieśli ci się nie udá, zostaniesz wyśmianym.

Między Rymotwórcami Rossyyskimi náyznakomitszy Łomonosow, między miastami náyobszérnieyszá Moskwa.

Jakie są Planéty nám znaiome?

Słońcé, Xiężyc, Mars, Merkuryusz, Jowisz, Wenera, Saturn, Uran.

Какіе есть знаки зодіяковы?

Овенъ, Телецъ, Близнецы, Ракъ, Левъ, Дѣва, Вѣсы, Скорпіонъ, Стрѣлецъ, Козерогъ, Водолей, Рыбы.

МѢСЯЦЫ.

Генварь, Февраль, Мартъ, Апрѣль, Май, Іюнь, Іюль, Августъ, Сентябрь, Октябрь, Ноябрь, Декабрь.

ДНѢ.

Воскресенье, Понедѣльникъ, Вторникъ, Среда, Четвертокъ, Пятница, Суббота.

ПРЕДОСТОРОЖНОСТИ.

Всякій родитель долженъ воздерживаться при дѣтяхъ своихъ не токмо отъ дѣлъ, но и отъ словъ клонящихся къ неправосудію и насильству, какъ то: брани, клятвы, дракъ, всякой жестокости, и тому подобныхъ поступковъ, и не

Jakie są znaki zodyatyczne?

Barán, Byk, Bliźnięta, Rak, Lew, Panna, Waga, Niedźwiadek, Strzélec, Kozierożec, Wodnik, Ryby.

MIESIĄCE.

Styczeń, Luty, Marzec, Kwiecień, May, Czérwiec, Lipiec, Siérpień, Wrzesień, Październik, Listopad, Grudzień.

DNI.

Niedziela, Poniedziałek, Wtorek, Srzoda, Czwartek, Piątek, Sobota.

PRZESTROGI.

Każdy oyciec w obecności dzieci swoich powinién się wstrzymywać nie tylko od postępków, ale nawet i słów oznáczaiących niesprawiedliwość i gwáłtowność, naprzykłád: swarów, przeklęctwa, kłótni, wszelkiéy srogości i tym podobnych postępków, nie dozwáłać także

дозволять и тѣмъ, которые окружаютъ дѣтей его, давать имъ дурные примѣры.

Естественный законъ повелѣваетъ отцамъ кормить дѣтей своихъ: Право гражданское дозволяетъ имъ давать свое наслѣдіе дѣтямъ своимъ: а законъ Божій обязываетъ давать имъ лучшее воспитаніе по ихъ званію и по возможности.

Не можетъ быть ни искусное рукодѣліе, ни твердо основанная торговля тамъ, гдѣ земледѣліе въ уничтоженіи или не рачительно производится. Не можетъ земледѣльство процвѣтать тамъ, гдѣ никто не имѣетъ ничего собственнаго. Надобно награждать лучшихъ земледѣльцовъ. Торговля оттуда удаляется, гдѣ ее притѣсняютъ, и водворяется тамъ, гдѣ не нарушаютъ ея спокойствія.

О БЛАГОПОЛУЧІИ.

1. Всякъ человѣкъ желаетъ себѣ благополучія, и не довольно то-

i tym, którzy chodzą koło dzieci, dáwać im złych przykładów.

Przyrodzoné prawo przykazuie Rodzicom żywić swé dzieci: prawo cywilné dozwálá zostáwiać swoie maiątki dzieciom swoim: a prawo Bozkié ich obowiązuie, aby im dali iak náylepszé wychowanié według stanu i możności.

Nie może tám bydź ani przemysł zyskowny, ani handel znaczny, gdzie uprawa roli iest zaniedbaná i zarzuconá. Nie może tam bydź ziémia dobrze uprawioná, gdzie tén, który ią upráwiá, nic nie má własnégo. Należy więc nagrádzać lepszym robotnikom. Handel zdaie się upádać tam, gdzie iest ucisk; lecz tam się rokrzewiá, gdzie nie naruszaią iego spokoyności.

O SCZĘSLIWOSCI.

1. Każdy człowiek żądá sobie sczęśliwości, i nie dosyć tego, iżby dru-

го, чтобъ другіе о насъ думали, что мы благополучны; но всякъ хочетъ быть въ самомъ дѣлѣ благополучнымъ: и сего благополучія желаетъ не на короткое время, но навсегда и вѣчно.

2. Во всякомъ званіи можно быть благополучнымъ. Часто думаютъ люди, что одни только Цари, Князья, благородныя и знатныя особы благополучную жизнь имѣютъ: сіе однакожъ несправедливо; благость Божія ни единаго человѣка не исключила отъ благополучія: граждане, ремесленники, поселяне, также рабы и наемники могутъ быть благополучными людьми.

3. Можно также быть и во всякомъ званіи неблагополучнымъ. Не надобно думать о людяхъ низкаго и убогаго состоянія, чтобъ они были неблагополучны; ибо часто знатные и богатые бываютъ еще гораздо неблагополучнѣе простыхъ и неимущихъ людей.

4. Правда, что во всякомъ званіи есть нѣчто пріятное, чего другія званія не имѣютъ: но за то вся-

dzy o nás myśleli, żeśmy szczęśliwi; ale każdy chce bydź w saméy rzeczy szczęśliwym, i téy szczęśliwości żądá nie na krótki czas, ale nazawsze i wiecznie.

2. W każdym stanie możná bydź szczęśliwym. Często myślą ludzie, że sami tylko Królowie, Xiążęta, szlachta i znakomite osoby szczęśliwé życié maią: to iednak niesłusznie: dobroć Bożá żádnego człowieka nie wyłączyła od szczęśliwości: miesczanie, rzemieślnicy, wieśniacy, toż słudzy i naiemnicy, mogą bydź szczęśliwymi ludźmi.

3. Możná téż bydź w każdym stanie i nieszczęśliwym. Nie należy mniemać o ludziach nizkiego i ubogiego stanu, iżby oni byli nieszczęśliwymi: bo często znakomici i bogaci bywaią daleko więcéy nieszczęśliwszymi od prostych i ubogich ludzi.

4. Prawda, że w każdym stanie iest coś przyiémnégo, czego inne stany nie maią: ale za to każdy téż stan

кое званіе имѣетъ собственныя свои тягости. Самое естество вещей міра сего приноситъ сіе съ собою, и самъ Богъ тако устроилъ.

И такъ, кто иное званіе себѣ избираетъ, или кого Богъ въ иное званіе поставляетъ; тотъ долженъ и тягости званія того на себя принять, и терпѣливо оныя сносить.

Не должно намъ никогда того желать, что званію нашему непристойно, по тому, что и получить того не можно: тщетное желаніе мучило бы только наше сердце; а мы можемъ по мѣрѣ состоянія нашего быть благополучными, хотя и лишены того, что другіе въ вышшихъ степеняхъ имѣютъ.

5. Не терзались бы люди толь многими суетными желаніями, когда бы знали, что благополучіе не содержится въ вещахъ внѣ насъ находящихся. Не состоитъ оно въ богатствѣ, то есть въ земляхъ, многоцѣнныхъ одеждахъ, великолѣпныхъ украшеніяхъ, или въ другихъ вещахъ, кои видимъ и округъ себя имѣемъ. Богатые удобно себѣ та-

má właściwe sobie uciążliwości. Sama natura rzeczy świata tego przynosi to s sobą, i sám Bóg tak urządził.

A przeto, kto inny stán sobie obierá, albo kogo Bóg do innego stanu przeznáczá; tén powinién, i przykrości stanu tego na siebie przyiąć, i ciérpliwie ie znosić.

Nie należy nám nigdy tego żądać, co stanowi naszemu nie przystoi, dla tego, że i otrzymać tego nie możná; czczé żądanié dręczyłoby tylko nasz sercé; a my możémy w miarę stanu naszego bydź sczęśliwymi, chociaż i pozbawieni tego, co drudzy wyższégo rzędu maią.

5. Nie dręczyliby się ludzie tak wielą nieprzyzwoitych żądz, gdyby wiedzieli, że nie masz sczęśliwości w rzeczach, u nás nie znayduiących się. Nie maią iéy bogactwa, toiest ziémia, kosztowné odziénié, wspaniałe ozdoby i inne rzeczy, które widzimy, i u siebie mámy. Bogaci łatwo mogą sobie takich rzeczy dostáwać, ale przez to oni nie są iescze

ковыя вещи могутъ доставить; но чрезъ то они еще не суть благополучны: и сіе доказываетъ, что благополучіе не состоитъ въ обладаніи таковыхъ вещей.

6. Истинное благополучіе есть въ насъ самихъ. Когда душа наша хороша, отъ безпорядочныхъ желаній свободна, и тѣло наше здорово: тогда человѣкъ благополученъ. И такъ тѣ люди только, на свѣтѣ прямо благополучны, кои состояніемъ своимъ довольны: ибо безъ довольствія, спокойныя совѣсти, благочестія и благоразумія, самой богатой и знатной, столко же мало можетъ быть прямо благополученъ, какъ и самаго низкаго состоянія человѣкъ.

ДРУЗЬЯ и ДЕНЬГИ.

Одинъ богатой Музульманинъ былъ нѣсколько недѣль боленъ, удивлялся, что друзья не приходили навѣстить его. „Вы одолжили ихъ немаловажною суммою денегъ, сказалъ ему человѣкъ управлявшій его дѣлами: срокъ прошелъ; видно, что

sczęśliwi: co dowodzi, że sczęście nie zawisło na miéniu takowych rzeczy.

6. Istotné sczęście iest w nás samych. Kiedy dusza nasza piękná, od nieporządnych żądz wolná, i ciało naszé zdrowé; wtedy człowiek sczęśliwy. A tak ci tylko ludzie na świecie práwdziwie są sczęśliwi, którzy ze stanu swego konténci: ponieważ bez przestáwaniá na tém, bez spokoyności sumniéniá, uczciwości, i dobrego rozsądku, nie wielé może bydź práwdziwie sczęśliwym bogaty, iak i pospolitégo urodzéniá człowiek.

PRZYIACIELE i PIENIĄDZE.

Pewny bogaty Muzulmanin, będąc od kilku tygodni chory, zadziwiáł się, że przyiáciele nie przychodzili go odwiedzać. „WP. pożyczyłeś im niemałą summę piéniędzy, rzekł do niego tén, który zawiadowáł

они будучи не въ состояніи заплатить вамъ, не смѣютъ показаться.“ Естьли такъ, отвѣчалъ больной, то немедлѣнно увѣдомь ихъ, что они ничѣмъ не должны мнѣ, и получатъ назадъ росписки свои, какъ скоро увидятся со мною. Лучше лишиться денегъ, нежели друзей.

ОСКОРБЛЕННЫЙ ДЕРВИШЪ.

Любимецъ одного Султана бросилъ камень въ бѣднаго Дервиша, когда сей подошелъ къ нему просить милостыни. Обиженный пустынникъ не смѣлъ сказать ему ни одного слова; но поднявъ камень, рѣшился сберечь его съ тѣмъ намѣреніемъ, чтобъ рано или поздно бросить его въ сего гордаго и жестокаго человѣка. Спустя нѣсколько времени сказали ему, что фаворита, впадшаго въ немилость, возили, по приказанію Султана, по улицамъ на верблюдѣ подвергая насмѣшкамъ черни. При семъ извѣстіи, Дервишъ беретъ камень — но, размысливъ нѣсколько минутъ, бросаетъ его въ колодезь. *Чувствую теперь*, сказалъ онъ,

iego interesami: termin wyszedł: widać, że oni, nie mogąc WP. zapłacić, nie śmieią pokazywać się.“ Ieśli tak, odpowiedział chory, tedy niezwłocznie uwiadom ich, że oni nic mi nie są winni, i dostaną nazád swe karty, skoro się obaczą ze mną. Lepiéy stracić pieniądze, niżeli przyiaciół.

DERWISZ POKRZYWDZONY.

Faworyt iednego Sułtana rzucił kamień na biédnego Derwisza, kiedy tén zbliżył się do niego prosić iałmużny. Skrzywdzony pustelnik nie śmiał powiedzieć mu ani iednégo słowa; ale podiąwszy kamień, schował go stą myślą, iżby rano lub poźno rzucić na tego dumnego i okrutnego człowieka. Po nieiakim czasie, doniesiono mu, że tego faworyta, wypadłego z łaski, wozili, z rozkazu Sułtana, po ulicach na wielbłądzie, wystawuiąc go na pośmiewisko pospólstwa. Na tę wiadomość Derwisz bierze kamień — ale pomyśliwszy kilka minut, rzucá go do studni. *Czuię teráz, rzekł, że zemsta nigdy nie powinná*

что мщеніе никогда не должно входить въ сердце человѣческое. Мстить сильному означаетъ глупость и безуміе, а нещастному — подлость и жестокосердіе.

Стихотворецъ Садій говоритъ, что двумя средствами можно избавиться отъ докучливыхъ людей: „Ежели они бѣдны, дай имъ въ долгъ денегъ; естьли же богаты, попроси у нихъ въ заимы. Въ первомъ и въ другомъ случаѣ, будь увѣренъ, что никогда не увидишься съ ними.“

wchodzić do serca ludzkiégo. Mścić się nad możnym oznáczá głupstwo i nierozum; a nad nieszczęśliwym podłość i zakamiałość serca.

Wiérszopis Sady powiádá, że dwiéma sposobami uwolnić się można od naprzykrzonych ludzi: Ieśli biédni, pożycz im piéniędzy: ieśli bogaci poproś ich o pożyczénié. W piérwszym i w drugim razie, bądź pewién, że nigdy nie obaczysz się z nimi.

ПРЕЛОЖЕНІЕ ПСАЛМА XLVIII.

Внуши земля! Владыки міра!
Народы! преклоните слухъ:
Высоку пѣснь взыграетъ лира,
Святый меня восхитилъ духъ;
Я возношуся, я пылаю,
Я въ горнихъ небесахъ читаю
И важны истинны пою!
Внемлите! — сколь ни процвѣтаетъ,
Но тщетно, тщетно уповаетъ,
На силу человѣкъ свою!

Се яко кедръ съ холма высока,
Главу подъемлетъ къ небесамъ;
Богъ рекъ — и во мгновенье ока
Повергла смерть его къ стопамъ.
Что ваша сила въ день кончины
Надменны щастьемъ исполины?
Увы! отъ смерти нѣтъ щита!
Тогда и рабъ и другъ оставитъ;
Ни братъ, ни рождшій не избавитъ
Ниже цѣною живота.

Нѣтъ искупленья! нѣтъ отрады!
Еще нашъ теремъ всѣхъ дивитъ;
Еще во цвѣтѣ вертограды;
Но кто въ нихъ пиршество творитъ?

Пришлецъ, пришлецъ ко злату жадный,
Кто яко волкъ несытый, гладный
Съ весельемъ вашей смерти ждалъ;
А вы.... вы въ персть преобращенны,
И санъ, и вы уже забвенны,
И самый слѣдъ вашъ здѣсь пропалъ!

Но коль мы рѣдко вспоминаемъ
Ужасну истинну сію!
Всечасно равныхъ погребаемъ,
А чтимъ безсмертной жизнь свою.
Предавшися суетъ прельщенью,
Какъ звѣри токмо побужденью
Покорствуемъ своихъ страстей:
Зіяетъ бездна передъ нами,
А мы съ закрытыми очами
Упоеваемся надъ ней!

И се.... стремглавъ въ нее упали!
О горе, горе будетъ тѣмъ,
Которы слабыхъ угнѣтали
Въ минутномъ щастіи своемъ!
Невинныхъ вздохъ не пропадаетъ,
Творецъ на лица не взираетъ
И страшный адъ не умолимъ:
Злодѣи! бойтесь, трепещите!
Есть Богъ — есть вѣчность обоимъ.

ОСЕНЬ.

Вѣютъ осенніе вѣтры
  Въ мрачной дубровѣ,
Съ шумомъ на землю валятся
  Желтые листья.
Поле и садъ опустѣли;
  Сѣтуютъ холмы;
Пѣніе въ кущахъ умолкло —
  Скрылися птички.
Странникъ, стоящій на холмѣ,
  Взоромъ унылымъ
Смотритъ на блѣдную осень,
  Томно вздыхая.
Странникъ печальный утѣшься!
  Вянетъ Природа
Только на малое время;
  Все оживится.
Все обновится весною;
  Съ гордой улыбкой
Снова Природа возстанетъ
  Въ брачной одеждѣ.
Смертный, ахъ! вянетъ на вѣки!
  Старецъ весною
Чувствуетъ хладную зиму
  Ветхія жизни.

ПРАВИЛА

Христіанской мудрости.

Размышляй о Высочайшихъ совершенствахъ Господа; покланяйся Ему, и люби Его.

Почитай родителей твоихъ и властей; и повинуйся ихъ законамъ.

Не дѣлай другимъ того, чего ты себѣ не хочешь.

Будь ласковъ, человѣколюбивъ, услужливъ и благотворителенъ къ каждому.

Люби свое отечество, и будь готовъ пролить кровь твою для его спокойствія.

Старайся объ общественномъ благѣ, и храни доброй порядокъ!

Во всякомъ случаѣ береги твое здоровье, и твоего ближняго.

Будь доброй отецъ, вѣрный подданный, искренній другъ, и по-

читай добродѣтель, гдѣ бы она ни была.

Убѣгай злыхъ, посѣщай добрыхъ, и имѣй ненависть къ пороку.

Не примѣчай погрѣшностей твоихъ собратій, сколько тебѣ можно и должно.

Будь снисходителенъ, тихъ, сострадателенъ къ другимъ, и строгъ самому себѣ.

Оказывай благодарность за здѣланное тебѣ добро, и не наводи на себя укоризны отъ твоихъ благодѣтелей.

Слушай все, пользуйся всѣмъ, и говори мало.

Наблюдай твои мысли, удерживай твои желанія, и учреждай твои слова.

Умѣряй тѣлесныя твои упражненія, и просвѣщай разумъ.

Соразмѣряй твою щедроту, и твои предпріятія съ имѣніемъ.

Презирай ложь; но однако помни

и то, что всякой истинны сказывать не должно.

Раскаяніе обыкновенно слѣдуетъ за преступленіемъ.

Первый плодъ добрыхъ дѣлъ состоитъ въ радости, что мы ихъ здѣлали.

Не имѣй никогда худыхъ намѣреній, дабы достигнуть чрезъ нихъ щастливаго конца.

Почитай льстецовъ за главныхъ твоихъ непріятелей, и люби тѣхъ, которые посѣщаютъ тебя больше для твоей пользы, нежели для собственной своей!

Принимай совѣты, и по даннымъ тебѣ наставленіямъ дѣлай твои рѣшенія.

Слѣдуй постоянно тому, на что ты рѣшился съ размышленіемъ, но презирай упрямство.

Естьли ты хочешь перемѣнить свое мнѣніе, то дѣлай по основательнымъ причинамъ, а не по легкомыслію.

Будь господинъ, а не рабъ твоихъ страстей.

Ограничь себя во всемъ, и тогда найдешь твое спокойствіе.

Кто доволенъ, тотъ очень богатъ.

Не бойся и не желай смерти, и живи для одного только Бога.

Христіанское Нравоученіе.

Помни всякій христіанинъ, что Богъ есть, и что Онъ не только на дѣла твои, но и на самыя твои мысли и намѣренія смотритъ, и что ты нигдѣ ни въ чемъ отъ Него не укроешься.

Помни, что Онъ жизнь твою, здравіе и силы хранитъ, и что ты какое ни имѣешь въ жизни твоей

благополучіе, все Онъ тебѣ даровалъ.

И такъ, благодари Ему всякой часъ за оказанную тебѣ отъ Него милость, люби Его всѣмъ сердцемъ, почитай Его, повинуйся Ему во всемъ, и призывай Его въ помощь во всякомъ дѣлѣ твоемъ. Когда Онъ тебѣ поможетъ, то всѣ твои дѣла и труды всегда будутъ приносить тебѣ пользу и имѣть успѣхъ.

Помни, что Небесный Отецъ, послалъ въ міръ Спасителя и Господа Іисуса Христа, вѣруй ты въ Него, и повинуйся божественному Его ученію, которое въ Евангеліи тебѣ открыто, чтобъ тебѣ исполнить обѣщанія, какія ты далъ Богу при Крещеніи, наслѣдовать вѣчную жизнь, и не напрасно называться Христіаниномъ.

Въ воскресные и праздничные дни приходи въ церковь, и падши съ благоговѣніемъ предъ Богомъ, приведи себѣ въ память всѣ милости, какія ты отъ Него получилъ, благодари Ему за оныя отъ всего тво-

его сердца, и обѣщайся, въ знакъ твоей благодарности, жить такъ, какъ Онъ тебѣ приказываетъ; сіе есть угоднѣйшая Богу жертва.

Почитай во первыхъ Государя, какъ отъ Бога уставленную власть, и покаряйся ему во всемъ; почитай Пастирей духовныхъ, господъ, отца твоего и матерь, и всѣхъ стариковъ и добродѣтельныхъ людей, и повинуйся полезнымъ ихъ наставленіямъ.

Не только о себѣ старайся, чтобъ ты былъ добродѣтеленъ; но всѣхъ окружающихъ тебя наставляй на всякое доброе и Богу угодное дѣло. Берегись при нихъ не только худое дѣлать, но и говорить, чтобъ тѣмъ не подать имъ повода, или примѣра ко злу; какъ почіетъ на тебѣ и на домѣ твоемъ Божіе благословеніе.

Помни всегда, что ты для того въ свѣтѣ родился, чтобъ тебѣ всѣмъ, сколько возможно, во всякомъ случаѣ добро дѣлать.

Люби не только ближнихъ благодѣтелей, но самихъ враговъ твоихъ, чтобъ ты тѣмъ ихъ усмирить, исправить, и добрыми людьми здѣлать могъ.

И такъ не дерись ни съ кѣмъ и не бранись: а хотя кто тебя и обидѣлъ, старайся сколько можно сіе снести, и при случаѣ добро ему здѣлать.

Милуй и скотъ твой, которой тебѣ далъ Богъ на услуженіе.

Берегись не только скверныхъ дѣлъ, но и словъ, чтобъ не только по дѣламъ твоимъ, но и по словамъ ты былъ чистый и непорочный человѣкъ.

Ничего ни у кого не крадь, и не отнимай, а будь доволенъ тѣмъ, что ты своими трудами наживешь.

Будь трудолюбивъ и убѣгай праздности; ибо какъ трудолюбіе угодно есть Богу, такъ напротивъ праздность, какъ источникъ всякаго зла, есть грѣхъ весьма Ему противенъ.

Никогда не лги, а говори всегда правду; ибо всякая ложь и обманъ есть вреднѣйшій изъ всѣхъ пороковъ, и дѣло обыкновенное только діаволу.

Когда ты сія сохранишь, то милосердый Богъ, не только въ сей жизни милостивъ къ тебѣ будетъ, но и въ будущей прославитъ тою славою, которую Онъ святыхъ своихъ прославляетъ, и всѣ люди будутъ тебя любить.

Zbiór krótki, dla łatwieyszégo tłumaczénia uczącym, podany.

A.

Abécadło Азбука.
Aby Чтобъ, дабы.
Adamaszek Тафта.
Afekt Усердіе.
Agrest Барбарисъ. ? крыжовник
Albo Или, либо.
Albowiém Ибо, затѣмъ.
Ale Но, однакожъ.
Alembik Кубикъ.
Alić, Вотъ, вотъ на.
Ani Ни, ниже.
Anioł Stróż Ангелъ хранитель.
Arcy wielki Превеликій.
Axamit Бархатъ.

B.

Baba Старуха.
Baba rodzoná Бабка родная.
Báczność Разсужденіе. ? Нов. Вним.
Badanié Испытаніе.
Bądź dobréy myśli Повеселись. ? не сомн.
Bądź łaskáw na mnie Помилуй меня.
Bakałárz Учитель.

Bałamut Балагуръ.
Bałwán Кумиръ.
Banit Отлученъ.
Bankiet Пиръ.
Baran Овенъ, баранъ.
Bardzo Очень.
Barscz Щи, трава.
Bez wątpiéniá Подлинно.
Biskup Архіерей.
Bluźnierstwo Хула.
Boiaźń Трепетъ.
Bóty Сапоги.
Bryzgám Брыжжу.
Brząkám Брякаю.
Bydlę Скотина.

C.

Cale Весьма.
Ceber Чанъ.
Cegła Кирпичъ.
Cél Мѣта, цѣль.
Chęć Желаніе.
Chłop Холопъ, рабъ.
Chociáż Хотя.
Choroba Болѣзнь.
Chwila Время.
Chytrość Коварство.
Cieśla Плотникъ.

Ciskám Бросаю.
Cło, myto Таможенная плата.
Cméntárz, Кладбище.
Cnota Добродѣтель.
Codziéń Повседневно.
Cudzoziémiec Иностранецъ.
Czas Досугъ, время.

D.

Danina Воздаяніе.
Dár Подарокъ, даръ.
Darmo Напрасно.
Dáy mi pokóy Не тронь меня.
Dbám Тщусь.
Desperat Отчаянный.
Dobroć Благость.
Dobroczynność Благотвореніе.
Dobrodziéy Благодѣтель.
Dobrowolność Благоволеніе.
Doczesny Временный.
Doskonały Совершенный.
Doświádczám Извѣдываю.
Dowcipny Остроумный.
Dowód Доказательство.
Drgám Трепещу.
Drwię Шучу.
Dziękuię Благодарю.
Dzwon Колоколъ.

E.

Echo Exo.
Eleméntárz Букварь.
Eliiasz Илья.
Elżbieta Елисавета.
Ey, eyże Эй, смотри.

F.

Faierka Жаровка.
Fara Приходская церковь.
Febra Лихорадка.
Fest Праздникъ.
Filar Столпъ.
Frasunek Печаль, тоска.
Fraszka Шутка, балы.
Furman Извощикъ.
Futro Мѣхъ.

G.

Galera Галера.
Ganek Крыльцо.
Ganię Хулю.
Gardzę Пренебрегаю.
Gay Роща.
Gdy, kiedy Когда.
Gmin Толпа.
Godno Достойно.

Godzina Часъ.
Gonię Достигаю.
Grácz Игрокъ.
Grążę Погружаю.
Groblá Полотина.
Grunt Основаніе.
Grzeczny Изрядный.
Grzebień Гребешокъ.
Gwálť Насиліе.

H.

Haftka Петля.
Hak Крюкъ.
Hałun Квасцы.
Hamuię Удерживаю.
Hańba Безчестіе.
Hardy Спесивъ.
Hasło Сигналъ.
Hoyny Щедръ.
Hółd Подать, пошлина.
Hrabia Графъ.
Hultáy Бродяга.
Hurmém Сваломъ.
Huta Стекляный заводъ.

I.

Iagły Пшено.
Iak Какъ.

Iaki Каковъ.
Iałmużna Милостыня.
Iaskółka Ласточка.
Iatki Мясные ряды.
Idę Иду.
Iedwab Шелкъ.
Iestém Есмь.
Ieżeli Аще, естьли.
Ile Сколь, много.
Ilość Количество.
Instygator Донощникъ.
Introligator Переплетчикъ.
Istotnie Существенно.
Iucha Сукровица.

K.

Kabán Боровъ.
Kafel Изразецъ печный.
Kaléndárz Мѣсяцословъ.
Kałamárz Чернилица.
Kamień (waga) Пудъ (вѣсы).
Karzę Казню, наказываю.
Kat Палачь.
Kaznodzieia Проповѣдникъ.
Każę Велю.
Kichám Чихаю.
Kielich Чаша.
Kieszeń Карманъ.
Klnę Клену.

Kłámstwo Ложь.
Koń Лошадь.
Koszula Рубаха.
Krata Решетка.
Krawiec Портной.
Kruk Воронъ.
Krzak Кустъ.
Ku, do Ко, къ.
Kubek Стаканъ.

Ł.

Lament Плачь, рыданіе.
Latarniá Фонарь.
Lżę Ругаю, браню.
Łagodzę Укрощаю.
Łaię Выговариваю.
Łakomy Сластолюбецъ.
Łańcuch Цѣпь.
Łaska Милость.
Łaskaw Доброхотный.
Łączę Совокупляю.
Łóy Сало.
Łóżko Кровать.
Łudzę kogo Обманываю.

M.

Malárz Живописецъ.
Małżeństwo Супружество.

Marność Суета, суетство.
Mącę Сбалтываю.
Między Между, межъ.
Milion Милионъ.
Młodość Юность.
Mnie Меня.
Moździerz Иготь, ступка.
Mruczę Бормочу.
Mszá Литургія.
Myśliwiec Охотникъ.

N.

Na, náż ci, На, вотъ ти.
Nabożéństwo Благочестіе.
Nabywám Наживаю.
Nadto Сверхъ того.
Nagroda Воздаяніе.
Należę Надлежу.
Napis xiąg, tytuł, Заглавіе книгъ.
Napominám Увѣщаваю.
Naradzám się Совѣтуюсь.
Naśladowanié Послѣдованіе, подражаніе.
Náyiaśnieyszy Пресвѣтлѣйшій.
Nazbyt Очень, весьма.
Niechęć Недоброжелательство.
Niedziela Воскресеніе.
Nieludzko Необходительно.

Nieostrożny Небрежливъ.
Nieprzyzwoity Неприличный.
Niestety! Ахти!

O.

Obáwiám się Опасаюсь.
Obecność Присутствіе
Obicie Обои.
Obmowa Оклеветаніе.
Obrus Скатерть.
Obżarstwo Прожорство.
Ochrona Обереженіе.
Odchodzę Отхожу.
Odległość Разстояніе.
Odludek Уединенный.
Odpowiedź Отвѣтъ.
Ofiara Жертва.
Okazale Явственно.
Okręt Корабль.
Omieszkiwám Медлю.
Orácz Пахарь, оратай.
Oskrobuię Скоблю.
Ostrogi Шпоры, бодецъ.
Oszukuię Обольщаю.
Oszust Обманщикъ.
Oyczyzna Отечество.
Ozdoba Украшеніе.
Oznáymuię Извѣщаю.

P.

Pálę Жгу, палю.
Pán Господинъ.
Pani Госпожа, Хозяйка.
Panna Дѣвица, дѣва.
Panowanié Владѣніе.
Perfumy Духы.
Pieczeniá Жаркое.
Pewny Достовѣрный.
Piekárz pasztetów Приспѣшникъ.
Piekło Адъ, геенна.
Piernik Пряникъ.
Piękność Красота.
Pilnie Прилѣжно.
Pismo Письмо.
Pléban Приходскій священникъ.
Płáscz Шинель.
Podeyścié Подходъ.
Pokóy Миръ.
Pończochy Чулки.
Ponieważ Понеже.
Powszechny Общественный.
Przyiáźń Дружество.

R.

Rachuię Числю.
Rachunek Счетъ.

Rada Совѣтъ.
Ręcznik Утиральникъ.
Robota Трудъ, дѣло.
Rolnik Пахарь, оратай.
Rosół Похлебка.
Rozpustnik Самовольникъ.
Rozwięzuię Рѣшу.
Rozrzutnie Роскошно.
Ruszám się Двигаюсь.
Rydel Мотыка.
Ryż Сарацинское пшено.
Rzecz Дѣло, вещь.
Rzeźnik Мясникъ.
Rzucám Бросаю, мечу.

S.

Schnę Чахну.
Serweta Салфетка.
Sikawka Насосъ.
Siwizna Сѣдина.
Skroń Високъ, скранія.
Skrzynia Сундукъ.
Słodycz Сладость.
Smarkacz Возгривецъ.
Smutek Печаль.
Sniádanié Завтракъ.
Spodnica Юбка.
Sprzyianié Доброхотство.

Srogość Лютость, свирѣпство.
Stán Состояніе.
Starzeię się Матерѣю.
Statecznie Постоянно.
Sumniénié Совѣсть.
Szafa Шкафъ.
Szewc Сапожникъ.
Szkatuła Сундукъ.

T.

Teolog Богословъ.
Tesknosć Скука.
Tęcza Радуга.
Tłumaczę Толкую, перевожу.
Tłómok Сума, чемоданъ.
Tłuścieię жирѣю.
Torba Киса, котомка.
Tráfiá się Случается.
Trapię Озлобляю.
Truię Порчу, отравляю.
Tudzież Равножъ.
Tułácz Бродяга.

U.

Ubezpieczám Ободряю.
Uczciwość Учтивость.
Uczynność Доброжелательство.
Udręczénié Озлобленіе.

Ufám Дерзаю, уповаю.
Ufność Надежда.
Ukrzywdzám Обижаю.
Umartwiénié Умерщвленіе.
Umowa Условіе, договоръ.
Usiłowanié Раченіе.
Uspokaiám Покою.
Utarczka Сраженіе.
Utratnik Мотъ.
Utrapiénié Озлобленіе.
Utyskuię Жалуюсь.
Uyma Умаленіе.
Użyteczny Обыкновенный.
Używám Употребляю.

W.

Wada Порокъ.
Walczę Борю.
Warcaby Шашки.
Warga Губа.
Waśń Ссора, споръ.
Wątpię Сумнѣваюсь.
Wczas Впору.
Wdzięczność Благодарность.
Wewnątrz Внутри.
Wieczerza Ужинъ.
Wielbię Величаю.
Wielká sobota Страстная суббота.

Wiérsz Стихъ, строка.
Wieśniak Мужикъ.
Wiię Вью.
Wilgotność Влажность.
Wizerunek Воображеніе.
Władza Власть.
Womit Рвота, блеваніе.
Wóyt w miastach Градоначальникъ.
Wrzask Шумъ, крикъ.
Wściekły Бѣшеный.
Wspaniałość Великолѣпіе.
Wstecz Обратно.
Wszędy Вездѣ.
Wydzierám Похищаю.
Wygubić Истребить.
Wygrana Побѣда.
Wykonanie Исполненіе.
Wykrętny Проворный.
Wyłączám Отлучаю.
Wymáwianié Выговоръ.
Wymowa Краснорѣчіе.
Wymówka Извиненіе.
Wymysł Выдумка.
Wyniosły Превознесенный.
Wystrzegam się Оберегаюсь.
Wyszukać Выискать.
Wytrwać Выдержать, снесть.
Wywód Доказательство, доводъ.

Wyzwálám Освобождаю.
Wzaiémnie Взаимно.
Wzgarda Пренебреженіе.
Wzrok Зрѣніе, видѣніе.

Z.

Zabóystwo Убійство.
Zachód Западъ.
Zacnie Благородно.
Zaczynám Начинаю.
Za gotowe piéniądze За наличныя деньги.
Zakázany Запрещенъ.
Zakonnik Монахъ.
Zakrystyia Ризница.
Zamiészanié Смута.
Zapalczywość Ярость, вспыльчивость.
Zapatruię się Засматриваюсь.
Zapewne Достовѣрно.
Zasadzka Подводъ.
Zawada Препятство.
Zawsze Всегда, завсегда.
Zazdrość Зависть.
Zazdrosny Завидливъ.
Zbiegły Бѣглецъ.
Zbytek Излишество.
Zdanié Разсужденіе.
Z dołu Снизу.

Zdrayca Обманщикъ. ? шмитинки
Zegar Часы.
Zgoda Согласіе.
Zgraia Зборъ.
Zgromadzénié Собраніе.
Z góry Сверху.
Zkąd Откуда.
Z łaski По милости.
Zlécám Вручаю.
Z przodu Съ начала. ? съ перед
Z umysłu Нарочно.
Zysk Польза, прибыль.
Żałość Жалость, печаль.
Żart Шутка.
Żądám Желаю.
Żenię się Женюсь.

ПОСЛОВИЦЫ.

Русскія.

По платью встрѣчаютъ, а по уму провожаютъ.

Мирская молва, какъ морская волна, прильетъ и отольетъ; а постоянство превыше волнъ и молвы.

Не за то волка бьютъ, что сѣръ, а за то, что овецъ съѣлъ.

Тѣмъ люди не играютъ, отъ чего умираютъ.

Будь примѣтливъ, да не будь извѣтливъ.

У друга пить воду лучше непріятельскаго меду.

Давши слово, держись; а не давши, крѣпись.

Какъ поживешь, такъ и прослывешь.

Мужикъ, что (вм. какъ) мѣшокъ; что положатъ, то и несетъ.

Не извѣдавши броду, не суйся въ воду.

Насильно милъ не будешь.

Латинскі.

Человѣкъ предполагаетъ, а Богъ располагаетъ.
Вѣрный другъ въ нуждѣ познается.
Гласъ народа гласъ Божій.
Неутомимый трудъ все преодолѣваетъ.
Золотая узда не дѣлаетъ лошади красивою.
Чины перемѣняютъ нравы.

Французскія.

Камень, который не лежитъ на одномъ мѣстѣ, не обрастаетъ мохомъ.
Нѣтъ розы безъ шиповъ.
Тощій миръ лучше жирной тяжбы.
Исправный расчетъ доставляетъ добрыхъ друзей.
Любовь и владычество не терпятъ компаній.
Поздо беречь вино, когда бочка пуста.
При лукѣ надобно имѣть не одну тетиву.

Нѣтъ такой прекрасной розы, которая бы не увяла.
Каждой птичкѣ свое гнѣздо хорошо.
Голодъ есть лучшій поваръ.
Обваренная кошка и холодной воды боится.
Нѣтъ въ свѣтѣ прекрасныхъ тюремъ, и нѣтъ безобразныхъ любовницъ.
Въ царствѣ слѣпыхъ и одноглазой король.
Скажи мнѣ, съ кѣмъ ты знакомъ; такъ я скажу тебѣ, кто ты таковъ.

Нѣмецкія.

Черной мельникъ и бѣлой кузнецъ оба безъ хлѣба.
Время и терпѣніе дѣлаютъ плодородною и новую землю.
Когда баранъ утонулъ; то надобно покрыть колодезь.
Сыръ хорошъ, когда онъ плачетъ; вино когда шумитъ, а хлѣбъ, когда онъ съ глазами.

BIBLIOTEKA PUBL. S/23 Petrograd

Liczba Kościelná i Arabská.

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.

XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.
11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.

XVIII.	XIX.	XX.	XXX.	XL.	L.
18.	19.	20.	30.	40.	50.

LX.	LXX.	LXXX.	XC.	C.	CX.
60.	70.	80.	90.	100.	110.

CXL.	LC.	CC.	CCC.	CCCC.	D.
140.	150.	200.	300.	400.	500.

DC.	DCC.	DCCC.	DCCCC.	M.
600.	700.	800.	900.	1000.

KSIĄŻNICA PODLASKA im. Łukasza Górnickiego
Nr 103533
Czytelnia Książek w Białymstoku

150,-